

יעקב שרת / איש מאדים געפילטע פיש

יש עתיד למדינת ישראל הרי זה לא ביצירת שיווי משקל אווילי בין שתי תרבויות שוות, כביכול, מפני שאין שתי תרבויות שוות. יש תרבות גבוהה ויש תרבות נמוכה, יש תרבות עשירה ויש תרבות דלה. שיהיה לכולם האומץ להודות בכך, לנציגי הקוסקוס אומץ להכיר, כי הם שואפים להגיע לא לנקודת הממוצעת אלא למדרגה הגבוהה ביותר שיכולה להעניק תרבות הערכים המערביים. זאת צריכה להיות המטרה של כולנו, ויותר מ-20% של נישואי הערובת יעשו למען המטרה הזאת יותר מכל דיבורים. בשתי נכדוטי האשכנזיות נשבעתי!

מצדי, שרענן נעים יהיה יו"ר, "העבודה", מזכ"ל "העבודה", יו"ר האופוזיציה של "העבודה" כנסת - הכל. אם כבר להקיא חבל על הקרפיונים. ואתם יודעים מה? כשאני מסתכל על "העבודה" הזאת, איני בטוח כלל וכלל, שהיא יכולה שלא להיות אלא ליכוד ב'. עם השפיוזים והנעימים והמטילדהגזות למיניהם - ונא לא לשכוח את הנחמקינים - מה צורך יש בשריד ובאבן, ואפילו בפרס וברבין? גם על יצחק נבון כבר אפשר לוותר (אגב, איפה הוא נחבא בימי קרבות העצמות היבשות?). ועכשיו, אחרי שהקאנו והוקל לנו, נדבר קצת על געפילטע פיש ועל קוסקוס לאו דווקא מנקודת-מבט גבוהה הקיבה או המעינים, אלא קצת יותר גבוה - מהראש. געפילטע פיש וקוסקוס הם סמליות, כמוגן, ולכאורה הכל טוב ויפה ונחמד, ממש שוויון נפלא: געפילטע פיש לאשכנזי, קוסקוס לעדות המזרח, ויאכל כל אחד בשם אלוהי כרסו.

אבל האמת היא, שאין שוויון בין געפילטע פיש ובין קוסקוס. אין שוויון, מפני שלאשכנזים יש הרבה יותר מגעפילטע פיש - ולעדות המזרח אין. רבותי המלומדים, אתם יכולים לחשוב עלי מה שאתם רוצים. אני מצפצף עליכם. אני אגיד לכם מה שאני חושב

אבל האמת היא, שאין שוויון בין געפילטע פיש ובין קוסקוס. אין שוויון, מפני שלאשכנזים יש הרבה יותר מגעפילטע פיש - ולעדות המזרח אין. רבותי המלומדים, אתם יכולים לחשוב עלי מה שאתם רוצים. אני מצפצף עליכם. אני אגיד לכם מה שאני חושב

אחרי שהקאנו והוקל לנו, נדבר על געפילטע פיש

וקוסקוס - לא מגובה המעינים אלא מהראש

יעזור - אם עוד יש משהו שעשוי לעזור - אם אנשים כמו רענן נעים ושלמה צדוק יפסיקו להקיא על מה שמיוצג הגעפילטע פיש (לא על הגעפילטע פיש עצמו) ודווקא ישאפו אליו (אני בטוח שבסתרי-ליבם הם כבר שואפים לכך, אחרת לא היו חשים אי-אונים מתסכל ומחולל זעם). אם הדבר נבצר מכוחם - יהיה רע מאוד, כי קי"א יהיה, הרבה קי"א ורק קי"א, ואז גם לקוסקוס לא יהיה טעם.

על געפילטע פיש ועל קוסקוס בלי מורא וכלי משוא פנים, כמו שנאמר שם. ואם זה לא ימצא חן בעיניכם, תוכלו להקיא. לא איכפת לי. כספן מארח התנסיתי בתופעה זאת לא אחת.

קטע מעלון "שלוותה"

המחלת הארכיאולוגית של הרבנות הראשית, שהשתל"ט זה מכבר על הקיר התומך את מערב הר הבית ("הכותל המערבי"), וחותרת לו שנים מתחתיו בחשאי, הגיעה באה"ר רונה בחשאי לאולם המזבח של בית-המקדש ומצאה אותו שלם. ליד המזבח נמצאו עצמות תרנגולת לכפרות, עגלה ערופה, שער לעזאזל וגולגולת צפה על המים, והרב הראשי מיהר לקבצם בטקס ממלכתי חשאי לקול תרועות בקרן איל-העקדה, לפי חלום-חזון שחלם בחשאי והדליף בסוד לכתב "אום אני חומה", אוריה זוהרי. חתן התנ"ך הראשון כבר הוכרז בחשאי לכהן גדול והתחיל להקריב שם יונים ניציות. לפי תגובותיו של בעל-הבית אחר הפסקת הצום הממושך, יוחלט בחשאי מתי אפשר להתחיל להקריב בהמה דקה ואחר-כך בהמה גסה, ולפי שנמסר בחשאי אין מחסור בכוח במוך האחרון. עוד נודע בחשאי, כי חוגים דתיים חוששים מאוד פן חידוש עבודת הקורבנות בחשאי ישפיע על קבוצות אוכלוסייה מסוימות לחדש את פולחני ההקרבה לבעל ולמולך. בעניין זה כבר התקשרו הגורמים הנ"ל בחשאי עם הגורמים המוסמכים בחשאי, הרב אריאל שרון שליט"א ואלוף (מיל') אהרון אביר-חצירא. בחוגים מסוימים ממתניים בגלוי לחלום הבא.

אני לא מחפש פה את האשמים. זה בכלל לא חשוב. אני רוצה להביי מה קרה. מה המצב. והמצב הוא שהיה"ר דים האשכנזים, חוץ מגעפילטע פיש, פיתחו תרבות מושגת ענפה, דתית וחילונית, מסורתית, סיפורית, הגותית, לאומית, ואילו עדות המזרח לא. ולא יעזור שום דבר. זו האמת.

שאלו מומחים וניגדו לכם: עיקרה של היצירה הדתית של עדות המזרח אינה חדשנית, אינה מעמיקה. כוחה בשיוון, בבקיאיות. לא יותר מזה. אם היו לעדות המזרח תקפות של שגשוג רוחני (כבתקופת ספרד הרחוקה) - הן נקטעו ולא היה להן שום המשך ראוי לשמו.

האם זה בגלל התרבות המוסלמית שאליה נקלעו, שבתוכה הם חיו ופעלו, שמננה הם הושפעו? אולי. אבל מה זה חשוב? אנחנו לא מחפשים פה אשמים. אנחנו מבקשים לדעת מהו המצב לאשורו. טלו, למשל, את החסידות. זוהי יצירה אשכנזית מיוחדת במינה. יש לה מקבילה אצל עדות המזרח? התשובה שלילית. אמת, החסידות עצמה, בראשיתה, היתה פרי השפעה "גויית", ועל כן נרדפה בחמת-זעם על-ידי יהודים מסוג נטוריקרואט של הימים ההם, אבל בשלב מוקדם למדי חלה תמורה, והחסידות נעשתה גורם יהודי ראשוני, יצירתו, שהוסיף נופך מיוחד לחיים היהודיים בגולה האשכנזית (ולמים אף התגלגל בצורות שונות ומשונות לתוך התנועה החלוצית).

לדבר על כך, שהיהדות האשכנזית הופרתה בקביעות על-ידי סביבה שרמתה התרבותית היתה לא אחת גבוהה יותר, וניקה את מיטב הערכים של התרבות האירופית.

ומה אצל עדות המזרח? שום כלום. ממי הן יכלו לשאוב השראה - מהאיראנים? מהעיראקים והסורים? מההתימנים והמרקונים? או איך אפשר בכלל לדבר פה על שוויון התחלתי? ואיך אפשר לדבר על שוויון עתידי במשמע של שוויון יכולת-תרומה להיווי עם אחד?

עובדה, לאשכנזים אין שום צורך בהתרפקות על חיי העיירה, על תרבות העיירה, על "פולקלור" שכל כולו חיקוי הסביבה. אין להם מיני "מימונה", "סהרה", געפילטע פיש? עניין גדול? על זה הם מתרפקים? בזה הם מתגאים? כשיש להם מנדלי שולום עליכם וביאליק וטשניג, חובסקי וכו' וכו' - ואל תשכחו את המיטען האירופי הכללי - הגעפילטע פיש והטשולנט נדחקים לקרן זוית.

תחת זאת, כמה מדובר בתרבות עדות המזרח - על מה מדברים? במה מתגאים? במה מתברכים? בריקודי בטן (ערביים), בקוסקוס (ערבי) ובשאר תבשילים (ערביים). או קיי. זה טעים מאוד. אבל מה עוד? וחוף מזה, איפה התרבות המערבית?

או שמא התרבות הזאת לא נחוצה בכלל לא חיונית - כפי שמרמז לנו הקי"א של ח"כ ("עבודה") רענן נעים? אז אני אומר, שאם התרבות האשכנזית-מערבית הזאת והערכים האלה שאיזכרתי על קצה המזלג אינם נחוצים - מוטב כבר שהנסת שלנו תהיה כולה כנסת של חסידי קוסקוס, ונרע היכן אנו עומדים ולאן פנינו.

אני לא אשם, שאני אשכנזי. אני לא אשם, שספגתי מילדותי אורח חיים ודרכי חשיבה מערביים. אני לא אשם, שמבחינה זאת אני משוחרר מתסביכי נחיתות. נכון, אני לא משוחרר מתסביכים אחרים, וביניהם תסביכי אשמה על שלא עשיתי דיו - כשיכולתי - להשראת תרבות מערבית על סביבתי הלא-מערבית. אבל אני משוכנע, שאם

(המשך ממעמד 41)

עיניהם בוגג הקליאופטורות השזופות, וגם כדי לחוות בקולקציית הקיץ החדשה ש- עוצבה מבר קליל ולעתים שקוף. ואם מדובר בכימטע תאומות, הרי גם תאומה אמיתית היתה שם - החצי הר- ראשון של האחיות געמי ושולי רוננברג. געמי עבדה בחברת טרה וגם מצאה זמן רב למנוחה. "זה גורא כייף", אמרה, "ושונה מתצוגות רגילות. פוגשים אנשים מארצות שונות ובכלל... אמנם, אין זה מקום ליצירת קשרים מיוחדים ורציניים, אבל נחמד".

ומה באמת יכול להיות כליכך גרוע לגבי מי שהשתחררה לפני ארבעה חודשים ממכלי הצבא (להקה צבאית), לומדת מוסרי-קה ומתכוונת להקליט כמה שירים בסגנון הרוק האהוב עליה? מה גם שמנהלה האישי הוא בעלה של ציפי שביט.

פירחי שטיינמיץ הסכימה לגלות שהיא בת 25 שנים, שהתחילה את דרכה בחברת גיליו כמנהלת מכירות, גילתה כעבור שנ-תיים כישרונות סמויים שהיו טמונים בה, והמשיכה בהצלחה רבה את דרכה כמעצבת אופנה. מי שלא ראה את הקולקציה ש- הכינה, לא ראה קולקציה יפה מימיו: קלילה, לבנה ורומנטית כענינה החולמני-גיית.

כן, כן, כולן יפות שבה לבכות, היתה שם, למשל גירה פרדר, שהיתה נסיכת היופי מטעם שבועון לאשה, ונבחרה בר-תחרות מיס-אסיה לסגנית רביעית. גם היום, בשיערה הקצרצר ועיני התחולל ה-

דוגמנית פרדר כימטע מיס-עולם

ירוקות, היא יפה אמיתית. כי רק ליפה אמיתית יש האומץ לקצץ את מחלפות ראשה ולגלות את האמת במערומיה. והי מערומים כאן משוכבים ומסובכים את הראש לכל רואיהם, גם כשהם מכוסים בחולצת-חזיה וחצאית קלוש מתנפנת המגלה רגלים ארוכות-ארוכות ותשובות חטובות, וזירה בת ה-22, המשתתפת בפעם הראשונה בשבוע-האופנה, אינה רק דוג-מינית, היא גם סטודנטית שסיימה כבר מכינה קדם-משפטית, ובשנה הבאה תהיה סטודנטית מן המניין. ולמי שיש לו תוכי-ניות, ראוי להזהיר: גירה היא בחורה צנועה ונעימת הליכות, הגרה עם ההורים ברמת-גן, ונוסעת בעוד שבועיים עם החבר שלה, סטודנט למימנטים ודייל לעת מצוא, לאיטליה.

ומי שעולה ממעמקי הכיור אינה מלכת האמבטיה אלא הדוגמנית ציפי בינג, שה-החליטה להיות מקורית ותפסה שלושה במאוזן בחדר-האמבטיה. אך הפתעות אין. למרות מזג-האוויר הישראלי הטוב, ולמרות הקיץ שטוף ה-שמש והחול והזפת שעל שפת הים, גם הם עמדו למדינה. השיממון והשעמום שלטו בכיפה.

כך הסתיים שבוע האופנה המקוצר - שבוע המיני שהפך לפגישה חברתית של הדוגמניות. מה שנקרא בלשון צבאית "צוות הוואי דוגמניות". אורנה גלון

מי בזקים

× נכון הרושם שלי, שבאחרונה הפרסומת המסח-רית המממנת את גלי"ב וגל"ג של שידורי ישראל מורכבת ב-99% בקירוב מאמרי-שפר בזכות מיני מנועולים-מתחכמים ודלותות מבוצרות, אין מנוס ממסקנה של-הפשע המאורגן נוסח ישראל מחזיק את, "קול ישראל".
× הצלומי הלוויין הסוציולוגי שהגיעו באיחור ארצה, מלמדים על מיתאם מדהים בין אזורי ההצבעה בעד, "המערך" ומיקומם של מכלי, "האגודה למען החייל" לאיסוף פסולת עתונים.
× ועידת הפיסגה באלכסנדריה הביכה משום-מה בהצלחתה המרעישת את כל חווי השחרות שניבאו את כשלונה, ולפרשנים יש הזדמנות נאה לתרץ את האכזבה לטובה. פרשנותי שלי: סאדאת סומך על רגן שיכופף בקרוב את זרועו הנטויה של בגין בתנאי מיזוג אוויר בוויינגטון, ולמה לו להזיע לשם כך בחום הלוהט של אלכסנדריה?
× עם חידושן, בקרוב, של שיחות האוטונומיה כפי שהוסכם במיפגש בגין-סאדאת, יתכן, שמי שלא הבין עד כה למה בדיוק הכוונה באותה אוטונומיה, יגלה שזה לא היה בגלל טיפשות.
× קחו אליהו שפייר, ערבבו במאשה לזולסקי ותבלו ברענן נעים, ולא תצטרכו געפילטע-פיש בשביל לעשות את זה.